

En revisor som var anställd hos ett bolag var också delägare i bolagets moderbolag. Arbetstagaren sade upp sig från sin anställning. Därefter, under uppsägningstiden, hävde arbetstagaren anställningsavtalet och det s.k. partneravtal som var träffat mellan delägarna. Arbetstagaren har därefter stämt arbetsgivaren och yrkat skadestånd och bl.a. gjort gällande att skadeståndet ska beräknas på visst sätt enligt partneravtalet. Fråga huruvida tvisten är att anse som en arbetstvist.

Postadress
Box 2018
103 11 STOCKHOLM
Besöksadress
Stora Nygatan 2 A och B

Telefon
08-617 66 00
Telefax
08-617 66 15
kansliet@arbetsdomstolen.se
www.arbetsdomstolen.se

Expeditionstid
Måndag-fredag
09.00-12.00
13.00-15.00

ARBETSDOMSTOLENBESLUT
2013-05-22
StockholmBeslut nr 45/13
Mål nr B 109/12**PARTER****KLAGANDE**

Grant Thornton Sweden AB, 556356-9382, Box 7623, 103 94 Stockholm
Ombud: advokaten Tom Johansson, Hamilton Advokatbyrå KB, Box 715,
101 33 Stockholm

MOTPART

A.A. i Enebyberg
Ombud: advokaten Robert Lakatos, Kilpatrick Townsend & Stockton
Advokat KB, Box 5421, 114 84 Stockholm

SAKEN

fråga om tvisten är en arbetstvist

ÖVERKLAGAT BESLUT

Attunda tingsrätts beslut den 7 september 2012 i mål nr T 2310-12

Tingsrättens beslut, se bilaga.

Grant Thornton Sweden AB (Grant Thornton) har överklagat tingsrättens beslut och yrkat att Arbetsdomstolen ska undanröja beslutet och avvisa den av A.A. vid tingsrätten förda talan samt ersätta bolaget för dess rättegångskostnader vid tingsrätten.

Arbetsdomstolen har i oktober 2012 meddelat prövningstillstånd.

A.A. har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Parterna har anfört i huvudsak följande.

Grant Thornton

A.A:s talan är inte en arbetstvist. Hon har inte angett att det är fråga om skadestånd för brott mot hennes anställningsavtal, utan grunderna som hon åberopar hänför sig till partneravtalet. Hennes talan går rätteligen ut på att Grant Thornton med tillämpning av partneravtalet ska förpliktas att till henne betala en viss likvid för inlösta aktier. A.A:s anställningsförhållande utgör inte ett nödvändigt moment i grunden för hennes talan. Tvisten har inte heller en klar eller relevant anknytning till anställningsförhållandet.

Av ett skriftligt anställningsavtal framgår att Grant Thornton träffat ett anställningsavtal med A.A. i augusti 2003, dvs. innan hon blev partner. Bruket inom Grant Thornton är att inte teckna ett nytt anställningsavtal när den anställda blir partner.

Grant Thornton är inte part i partneravtalet, utan partneravtalet är ett avtal mellan de ca 130 delägarna i Lindebergs Intressenter AB.

Hävningen av partneravtalet och anställningsavtalet utgör två olika rättshandlingar med olika rättsföljder. A.A. för talan om rättsföljder som kan följa vid hävning av partneravtalet, dvs. att erhålla viss likvid för sina aktier i Lindebergs Intressenter AB. Däremot förs i målet ingen talan om skadestånd som en rättsföljd av hennes hävning av anställningsavtalet. Hennes talan går således inte ut på att bli kompenserad för förlorade anställningsförmåner.

Attunda tingsrätt är behörig tingsrätt endast om tvisten är en arbetstvist. Eftersom A.A:s talan avser en tvist om partneravtalets aktievärderingsregler är det inte någon arbetstvist. A.A:s talan ska därför avvisas.

Den av A.A. i Arbetsdomstolen åberopade skriftliga bevisningen, brev från I.V. till ombudet, utgör ny bevisning och ska avvisas med stöd av 50 kap. 25 § tredje stycket rättegångsbalken.

A.A.

A.A. var tidigare anställd hos Grant Thornton. Hennes anställningsvillkor reglerades i partneravtalet. Den 9 september 2011 sade hon upp sig från sin anställning. Under uppsägningstiden vidtog Grant Thornton ett flertal grovt kränkande åtgärder mot A.A. A.A. har därför haft rätt att frånträda sin anställning och häva partneravtalet med omedelbar verkan. Detta medför att hennes eventuella framtida betalningsförpliktelser enligt § 10 partneravtalet inte längre kan göras gällande mot henne. Grant Thornton har efter att A.A. frånträtt sin anställning beräknat ett krav enligt § 10 partneravtalet och kvittat detta mot A.A:s fordran samt framställt återstoden som ett krav mot henne. Det föreligger ett direkt orsakssamband mellan Grant Thorntons agerande gentemot A.A., Grant Thorntons ogrundade fordringsanspråk och kvittning samt den skada som A.A. lidit till följd av Grant Thorntons agerande. Grant Thornton har gjort sig skyldigt till en avtalsstridig kvittning.

Tingsrätten har uppfattat A.A:s talan på ett riktigt sätt. A.A. har väckt en skadeståndstalan mot Grant Thornton och åberopat att Grant Thornton i sin egenskap av arbetsgivare och i avtalsförhållandet med A.A. gjort sig skyldigt till skadeståndsgrundande handlingar mot henne. Det är inte fråga om en tvist om inlösen av aktier. A.A. har aldrig ägt aktier i Grant Thornton och hon har aldrig haft någon annan avtalsrelation med Grant Thornton än som arbetsgivare. I målet är av avgörande betydelse om A.A. haft grund att frånträda sin anställning och därmed häva partneravtalet. Anställningsförhållandet mellan A.A. och Grant Thornton ingår således som ett nödvändigt moment i den åberopade grunden för talan. Hävningsfrågan

ska bedömas med utgångspunkt i arbetsrättsliga principer i anställningsskyddslagen.

Partneravtalet är inget renodlat aktieägaravtal utan innehåller en blandning av anställningsvillkor och övriga villkor. Partneravtalet baseras på den grundläggande förutsättningen att det föreligger ett anställningsförhållande mellan A.A. och Grant Thornton. Det skriftliga anställningsavtal som ingåtts mellan A.A. och Grant Thornton gällde under den tid som A.A. enbart var anställd i Grant Thornton. I samband med att hon blev partner hade det varit naturligt att träffa ett nytt skriftligt anställningsavtal som reglerade de nya villkoren för anställningen. Det fanns emellertid ingen anledning att upprätta något sådant separat avtal eftersom samtliga anställningsvillkor för partners finns i partneravtalet.

Enligt partneravtalet har Grant Thornton iklätt sig rättigheter och skyldigheter och är därmed avtalspart bl.a. avseende anställningsförhållandet med A.A. Grant Thornton är således part i partneravtalet.

Bestämmelsen i 50 kap. 25 § tredje stycket rättegångsbalken är inte tillämplig vid överklagande av beslut och det föreligger därför inte grund för avvisning av det av A.A. åberopade brevet. För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att bestämmelsen är tillämplig ska även den nya omständighet och den nya skriftliga bevisning som Grant Thornton åberopat i Arbetsdomstolen avvisas.

Skäl

Ny bevisning

Regeln i 50 kap. 25 § tredje stycket rättegångsbalken om bl.a. ny bevisning gäller enligt sin lydelse endast vid överklagande av underrätts dom i tvistemål och är inte tillämplig analogivis vid överklagande av ett beslut (se AD 1996 nr 88 och hänvisningar där). Arbetsdomstolen finner därför att A.A. är oförhindrad att åberopa det av henne ingivna brevet som bevisning. Grant Thorntons avvisningsyrkande ska alltså avslås.

A.A:s i andra hand framställda yrkande om avvisning av omständigheter och bevis behöver därmed inte prövas.

Rättsliga utgångspunkter

Med arbetstvist avses enligt 1 kap. 1 § första stycket arbetstvistlagen tvister om kollektivavtal och andra tvister som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Varje tvist mellan en arbetsgivare och en arbetstagare som har sin grund i ett pågående eller avslutat anställningsförhållande ska handläggas enligt arbetstvistlagen. Den förutsättningen gäller dock att det är fråga om en tvist mellan arbetsgivare och arbetstagare i denna deras egenskap (jfr prop. 1974:77 s. 138 f.).

När ett anställningsförhållande ingår som ett nödvändigt moment i den grund som käranden åberopar till stöd för sin talan, dvs. om det för ett bifall till käromålet är avgörande att ett anställningsförhållande föreligger, är tvisten alltid en arbetstvist, t.ex. en tvist om skadestånd enligt anställningsskyddslagen eller krav på semesterersättning enligt semesterlagen. Det är i dessa fall tillräckligt att käranden påstår att ett anställningsförhållande föreligger. Tvisten är en arbetstvist även om domstolen sedermera kommer till slutsatsen att ett anställningsförhållande inte anses föreligga, och därför avslår käromålet (se prop. 1974:77 s. 140 f.).

Även andra tvister som kan anses ha sin grund i ett anställningsförhållande är arbetstvister som faller under arbetstvistslagets tillämpningsområde. Om parterna har olika uppfattningar om de omständigheter som här ska läggas till grund för om tvisten är en arbetstvist eller inte måste domstolen kunna utgå från de omständigheter som käranden åberopar (se t.ex. AD 1984 nr 147). Om den nödvändiga anknytningen till ett anställningsförhållande saknas är det inte fråga om en arbetstvist (se t.ex. AD 2003 nr 113, AD 2012 nr 85 och NJA 2008 s. 429).

Är tvisten en arbetstvist?

A.A. har väckt talan mot Grant Thornton, som är hennes tidigare arbetsgivare, och yrkat att bolaget ska betala skadestånd till henne med två alternativa belopp.

A.A. har i stämningsansökan redogjort för ett visst händelseförlopp och vissa åtgärder som vidtagits mot henne, efter det att hon i september 2012 hade sagt upp sig, och anført att detta utgjort ett grovt kontraktsbrott som berättigade henne att den 6 december 2011 häva dels anställningsavtalet med Grant Thornton, dels partneravtalet. Hon har därefter, i stämningsansökan, anført bl.a. följande. Eftersom hävningen varit grundad är hon inte bunden av den betalningsförpliktelse som kan följa enligt § 10 partneravtalet och hon har därmed rätt att få ut ett lösenbelopp för sina aktier i första hand uträknat enligt regleringen i § 9 partneravtalet och i andra hand motsvarande det kapital hon tillskjutit. Grant Thornton ska utge de alternativa beloppen till henne som skadestånd.

På det sätt stämningsansökan är utformad kan det framstå som tveksamt om talan verkligen avser en talan om skadestånd. Talan skulle i stället kunna uppfattas som en talan om inlösen av hennes aktier grundad på bestämmelserna i partneravtalet. Om så vore fallet är tvisten inte en arbetstvist, se AD 2012 nr 85. A.A. har dock preciserat sin talan och uppgett att hennes talan inte är en tvist om likvid för inlösta aktier. Hon har anført att hon som grund för sin talan åberopar att Grant Thornton i sin egenskap av arbetsgivare gjort sig skyldigt till skadeståndsgrundade handlingar mot henne – det påstådda agerandet mot henne efter det att hon själv sagt upp sig – och att det föreligger ett direkt orsakssamband mellan detta agerande och den skada som uppkommit.

På det sätt A.A. således valt att lägga upp sin talan finner Arbetsdomstolen, i likhet med tingsrätten, att tvisten har sin grund i anställningsförhållandet mellan henne och Grant Thornton. Arbetsdomstolen finner därmed att tvisten är en arbetstvist.

Arbetsdomstolens ställningstagande innebär att Attunda tingsrätt enligt 2 kap. 2 § tredje stycket arbetstvistlagen är behörig att pröva tvisten. Tingsrättens beslut ska därför fastställas.

Rättegångskostnader

Grant Thornton ska, som tappande part, förpliktas att ersätta A.A. för hennes rättegångskostnader i Arbetsdomstolen. Hon har yrkat ersättning med 88 000 kr avseende ombudsarvode. Grant Thornton har som skäligt belopp vitsordat 48 750 kr. Arbetsdomstolen finner skäligt att bestämma ersättningen till det vitsordade beloppet.

Arbetsdomstolens ställningstaganden

1. Arbetsdomstolen avslår Grant Thorntons yrkande om avvisning av bevis.
2. Arbetsdomstolen fastställer tingsrättens beslut.
3. Grant Thornton Sweden AB ska ersätta A.A. för hennes rättegångskostnader med 48 750 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för detta beslut till dess betalning sker.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, referent, Carina Gunnarsson och Malin Stensbäck. Enhälligt.

Sekreterare: Sofia Andersson

Tingsrättens protokollsbeslut (ledamot: Håkan Lundquist)

Grant Thornton Sweden AB har invänt att A.A. väckt talan vid fel forum och yrkat att hennes talan avvisas.

A.A. har bestridit yrkandet och gjort gällande att tingsrätten är behörig enligt 2 kap. 2 § tredje stycket lagen om rättegången i arbetstvister.

Tvisten i forumfrågan gäller om själva saken utgör en arbetstvist i den mening som avses i 1 kap. 1 § i nyss nämnda lag.

Grant Thornton Sweden AB har yrkat ersättning för sin rättegångskostnad för det fall käromålet avvisas.

Parterna har i forumfrågan åberopat viss skriftlig bevisning.

Tingsrätten meddelar följande

BESLUT

Tingsrätten avslår Grant Thornton Sweden AB:s foruminvändning.

Skälen för beslutet

Grant Thornton Sweden AB har till stöd för sin foruminvändning sammanfattningsvis anfört att A.A:s talan avser en fordran på ersättning för inlösen av hennes aktier i Grant Thornton Sweden AB:s moderbolag Lindebergs Intressenter AB och att grunden för hennes talan inte har något att göra med hennes anställning hos Grant Thornton Sweden AB.

Tingsrätten konstaterar att A.A. i själva saken yrkat att Grant Thornton Sweden AB ska betala skadestånd till henne och som grund för yrkandet anfört att hon var arbetstagare hos Grant Thornton Sweden AB, att hon sade upp sin anställning den 9 september 2011 med sex månaders uppsägningstid, att hon under uppsägningstiden hävde bl.a. anställningsavtalet den 6 december 2011 på grund av att hennes arbetsgivare hade gjort sig skyldigt till ett grovt kontraktsbrott mot henne och att bolaget därför är skyldigt att betala skadestånd till henne.

Som A.A. således valt att lägga upp sin talan får tvisten anses ha sin grund i anställningsförhållandet mellan henne och Grant Thornton Sweden AB. Detta anställningsförhållande synes också ingå som ett nödvändigt moment i den grund som hon har åberopat för sin talan. I vart fall förefaller det finnas en klar och relevant anknytning mellan tvisten och anställningsförhållandet. En annan sak är att det begärda skadeståndet har beräknats med hänvisning till vissa avtalsbestämmelser om inlösen av aktier i Lindebergs Intressenter AB. Frågan om hur ett eventuellt skadestånd ska beräknas påverkar i detta fall inte bedömningen av om tvisten är en arbetstvist.

Detta innebär att A.A. har rätt att föra talan vid tingsrätten med stöd av 2 kap. 2 § tredje stycket lagen om rättegången i arbetstvister och att Grant Thornton Sweden AB:s foruminvändning ska avslås.

Den part som vill överklaga detta beslut ska först anmäla missnöje. En sådan anmälan ska göras inom en vecka från den dag parten fick del av beslutet. Görs inte detta har parten inte längre rätt att överklaga beslutet.

Om en part anmäler missnöje, bestämmer tingsrätten med hänsyn till omständigheterna om beslutet ska få överklagas särskilt eller endast i samband med överklagande av en dom eller slutligt beslut i målet.